

Sygn. akt I ACa 234/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Józefowicz
Sędziowie:	SSA Mariola Głowacka /spr./ SSA Ewa Staniszevska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w P.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą**

w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt IX GC 1096/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/M. Głowacka /-/K. Józefowicz /-/E. Staniszevska

Sygn. akt I ACa 234/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z (...) w P. pozwem w postępowaniu upominawczym skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagała się zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 81.211,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Kwota dochodzona pozwem obejmuje należność za towar - 78.884,39 zł i skapitalizowane na dzień 30 lipca 2013r. odsetki - 2.326,62 zł.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 2 września 2013r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Pozwana złożyła sprzeciw od tego nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrot kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 28 listopada 2013r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 8.317,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, kosztami procesu obciążył strony stosunkowo w ten sposób, że powódkę w 89%, a pozwaną w 11% i z tego tytułu zasądził od powódki na rzecz pozwanej 2.361 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P. i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. są przedsiębiorcami. Strony w spornym okresie od lutego do kwietnia 2013r. prowadziły współpracę polegającą na sprzedaży pozwanej artykułów elektrotechnicznych. Strony łączyła umowa współpracy w formie ustnej. Sprzedaż realizowana była w oparciu o składane przez pozwaną zamówienia dokonywane drogą telefoniczną oraz elektroniczną (tzw. „zamówienia modemowe”) na podstawie oferty w postaci elektronicznej dostępnej pozwanej. Następnie towar wydawano pozwanej zgodnie ze złożonym zamówieniem. Pozwana przed wszczęciem procesu nie kwestionowała jakości i przydatności towaru oraz zasadności, ani wysokości należności wyszczególnionych na dostarczanych jej dokumentach księgowych. Za zrealizowanie zamówienia pozwana była obciążana przez powódkę na podstawie wystawionych faktur VAT. Początkowo pozwana wywiązywała się z obowiązku zapłaty za zakupiony towar. Począwszy od kwietnia 2013r. zaprzestała systematycznego regulowania zobowiązań finansowych względem powódki. Powódka wystawiła na rzecz pozwanej następujące faktury VAT:

- 1) nr (...) / (...) na kwotę 3.578,25 zł,
- 2) nr (...) (...) na kwotę 5.948,56 zł,
- 3) nr (...) / (...) na kwotę 915,86 zł,
- 4) nr (...) (...) na kwotę 15.171,34zł,
- 5) nr (...) / (...) na kwotę 497,98 zł
- 6) nr (...) / (...) na kwotę 4.954,78 zł,
- 7) nr (...) (...) na kwotę 161,01 zł,
- 8) nr (...) / (...) na kwotę 8.093,40 zł,
- 9) nr (...) (...) na kwotę 198,71 zł,
- 10) nr (...) (...) na kwotę 2.787,93 zł,
- 11) nr (...) - (...) na kwotę 815,38 zł,
- 12) nr (...) - (...) na kwotę 7.815,89 zł,
- 13) nr (...) - (...) na kwotę 9.490,84 zł,
- 14) nr (...) - (...) na kwotę 1.139,80 zł wraz z fakturą korygującą zmniejszającą należność z niniejszej faktury do kwoty 944,97 zł,
- 15) nr (...) - (...) na kwotę 205,53 zł,

- 16) nr (...) - (...) na kwotę 2.671,68 zł,
 - 17) nr (...) - (...) na kwotę 1.154,17 zł,
 - 18) nr (...) - (...) na kwotę 1.420,67 zł,
 - 19) (...) (...) na kwotę 4.553,83 zł,
 - 20) nr (...) (...) na kwotę 1.044,58 zł,
 - 21) nr (...) - (...) na kwotę 2.595,07 zł,
 - 22) nr (...) - (...) na kwotę 491,11 zł,
 - 23) (...) (...) na kwotę 2.902,79 zł,
 - 24) T (...) - (...) na kwotę 470,06 zł,
- łącznie na kwotę 78.884,39 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że Prezes pozwanej Spółki (...) podpisywał niektóre z faktur VAT wystawione przez powódkę. Każda faktura VAT wystawiona na rzecz pozwanej zawierała termin jej zapłaty. Przez Prezesa pozwanej Spółki zostały podpisane następujące faktury VAT:

- 1) nr (...) - (...) (...) na kwotę 161,01 zł,
- 2) nr (...) - (...) na kwotę 2.787,93 zł,
- 3) nr (...) - (...) na kwotę 205,53 zł,
- 4) nr (...) - (...) na kwotę 1.154,17 zł,
- 5) nr (...) - (...) na kwotę 1.044,58 zł,
- 6) nr (...) - (...) na kwotę 2.595,07 zł,

łącznie na kwotę 7.948,29 zł. Pismem z dnia 17 czerwca 2013r. powódka wezwała pozwaną do spłaty zaległości w związku z nieuregulowaniem przez pozwaną należności wynikających z w/w 24 faktur VAT. W związku z wytoczeniem powództwa 1,5 miesiąca po skierowaniu do pozwanej wezwania do zapłaty, powódka wzięła pod uwagę dodatkową fakturę wymagalną po dniu wezwania do zapłaty i na dzień wytoczenia powództwa także nie uregulowaną. Powódka dokonała kapitalizacji odsetek na dzień 30 lipca 2013r. w następujący sposób:

- 1) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 3.578,25 zł od dnia 9 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 144,01 zł,
- 2) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 5.948,56 zł od dnia 17 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 222,46 zł,
- 3) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 915,86 zł od dnia 20 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 33,27 zł,
- 4) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 15.171,34 zł od dnia 21 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 545,75 zł,

- 5) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 497,98 zł od dnia 27 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 16,85 zł,
- 6) faktura VAT nr (S) FS - 850/13/ (...) na kwotę 4.954,78 zł od dnia 27 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 167,65 zł,
- 7) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 161,01 zł od dnia 29 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 5,33 zł,
- 8) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 8.093,40 zł od dnia 29 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 268,08 zł,
- 9) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 198,71 zł od dnia 29 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 6,58 zł,
- 10) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.787,93 zł od dnia 5 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 86,39 zł,
- 11) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 815,38 zł od dnia 7 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 24,68 zł,
- 12) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 7.815,89 zł od dnia 19 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 203,21 zł,
- 13) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 9.490,84 zł od dnia 20 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 243,38 zł,
- 14) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.139,80 zł zmniejszona korektą do kwoty 944,97 zł od dnia 26 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 22,21 zł,
- 15) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 205,53 zł od dnia 27 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 4,76 zł,
- 16) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.671,68 zł od dnia 28 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 60,90 zł,
- 17) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.154,17 zł od dnia 2 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 24,25 zł,
- 18) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.420,67 zł od dnia 5 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 28,34 zł,
- 19) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 4.553,83 zł od dnia 5 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 90,83 zł,
- 20) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.044,58 zł od dnia 9 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 19,35 zł,
- 21) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 2.595,07 zł od dnia 9 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 48,06 zł,
- 22) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 491,11 zł od dnia 12 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 8,57 zł,

23) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.902,79 zł od dnia 16 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 46,52 zł,

24) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 470,06 zł od dnia 30 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 5,19 zł.

Skapitalizowane odsetki łącznie wynoszą 2.326,62 zł. Łączna wysokość skapitalizowanych odsetek oraz kwot wskazanych na fakturach VAT stanowi należność dochodzoną przez powódkę w wysokości 81.211,01 zł. Z faktur VAT podpisanych przez Prezesa pozwanej Spółki (...) suma skapitalizowanych odsetek na dzień 30 lipca 2013r. od kwot wskazanych w fakturach wynosi łącznie 188,14 zł:

1) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 161,01 zł od dnia 29 kwietnia 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 5,33 zł,

2) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.787,93 zł od dnia 5 maja 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 86,39 zł,

3) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 205,53 zł od dnia 27 maja 2013 do dnia 30 lipca 2013, co daje odsetki w kwocie 4,76 zł,

4) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.154,17 zł od dnia 2 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 24,25 zł,

5) faktura VAT nr (...) - (...) na kwotę 1.044,58 zł od dnia 9 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 19,35 zł,

6) faktura VAT nr (...) (...) na kwotę 2.595,07 zł od dnia 9 czerwca 2013r. do dnia 30 lipca 2013r., co daje odsetki w kwocie 48,06 zł.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w niniejszym postępowaniu powódka dochodzi zapłaty ceny za sprzedane pozwanej towary w postaci artykułów elektrotechnicznych. W sprawie sporna była okoliczność zawierania przez strony umów sprzedaży w ramach których pozwana nabywała od powódki towar w postaci artykułów elektrotechnicznych, które powódka miała pozwanej dostarczać, a pozwana zobowiązywała się do zapłaty ceny wskazywanej każdorazowo w fakturze VAT. Pozwana zaprzeczyła, że zamawiała oraz nabyła przedmiotowy towar, a także, iż otrzymała wystawione przez powódkę faktury VAT tytułem zakupu towaru.

Sąd pierwszej instancji uznał, że stosunek prawny łączący powódkę oraz pozwaną zakwalifikować należy jako umowę sprzedaży. Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. W myśl art. 6 k.c. na powódce ciążył obowiązek udowodnienia istnienia roszczenia stanowiącego podstawę powództwa. Powódka zobowiązana była wykazać, że wykonała świadczenie niepieniężne za które domaga się zapłaty niniejszym pozwem. Umowa sprzedaży zawarta pomiędzy stronami udokumentowana została następującymi fakturami VAT: nr(...) (...) na kwotę 161,01 zł, nr (...) - (...) na kwotę 2.787,93 zł, nr (...) - (...) na kwotę 205,53 zł, nr (...) - (...) na kwotę 1.154,17 zł, nr (...) - (...) na kwotę 1.044,58 zł, nr (...) - (...) na kwotę 2.595,07 zł, które szczegółowo określały terminy płatności cen przez stronę pozwaną. Powódka udowodniła jedynie, że odbiór towarów przez stronę pozwaną miał miejsce wówczas kiedy na fakturze, stanowiącej rodzaj pokwitowania towaru został umieszczony widoczny, umożliwiający identyfikację podpis osoby reprezentującej pozwaną Spółkę, mianowicie podpis jej Prezesa w osobie R. P.. Przedmiotowy podpis zgadza się z tym, który został umieszczony na pełnomocnictwie znajdującym się w aktach sprawy. Sąd stwierdził, że w związku z tym uprawniony był dokonać domniemań faktycznych polegających na wnioskowaniu o jednych faktach na podstawie innych faktów uznając, że skoro Prezes zarządu pozwanej Spółki pokwitował odbiór faktury, to wcześniej doszło do wydania jemu towaru, na który ta faktura opiewała.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że pozostałe faktury VAT stanowiące podstawę dochodzenia roszczenia powódki w niniejszej sprawie datowane są na okres również od lutego do kwietnia 2013r., ale zostały podpisane przez osobę, której identyfikacja w trakcie procesu okazała się niemożliwa, za pomocą jedynie tzw. parafki lub nie zostały w ogóle podpisane. Nadto z dokumentów załączonych do akt sprawy wynika, że powódka nie dołączyła żadnego zamówienia pochodzącego od pozwanej w którym to pozwana zamówiłaby u powódki sporny towar wyszczególniony w/w fakturach załączonych do pozwu. Z treści e-maili wynika jedynie okoliczność potwierdzająca, że strony prowadziły współpracę gospodarczą. Szczegółowa analiza treści e-maili i określenia towarów wymienionych w załączonych do pozwu fakturach nie pozwala, na dokonanie ustaleń, chociażby drogą domniemań faktycznych, że ten konkretny towar został zamówiony przez pozwaną. Sąd zaznaczył przy tym, że w w/w korespondencji nie zostały zawarte szczegółowe ustalenia stron co do sprzedaży i zakupu spornego asortymentu. Świadkowie P. S. i Ł. C. zgodnie wyjaśniali, że pozwana zamawiała towar. Podali, że towar był zamawiany drogą elektroniczną. Ten element zeznań świadków przemawiał na niekorzyść powódki. Skoro towar zamawiany był drogą elektroniczną to dlaczego powódka nie przedłożyła wydruków z takich zamówień. Te które przedłożyła nie są zamówieniami towaru, za który powódka dochodzi zapłaty.

Podsumowując zebrany materiał dowodowy w sprawie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że świadkowie strony powodowej potwierdzili w swoich zeznaniach, iż pozwana zamawiała przedmiotowy towar drogą e-mailową, że odebrał towar Prezes zarządu pozwanej Spółki sam bądź ze swoim bratem. Jednocześnie tylko na niewielkiej ilości faktur widniej podpis Prezesa Zarządu pozwanej Spółki, nie ma zamówień w jakiegokolwiek formie na ten konkretny towar (czy to pisemnej czy mailowej), nie ma możliwości ustalenia jakie konkretnie inne osoby niż Prezes zarządu pozwanej Spółki odbierały towar i dokumenty rozliczeniowe. W tej sytuacji Sąd uznał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy, a zaoferowany przez stronę na której spoczywał ciężar dowodu ma zbyt niską moc dowodową nawet, żeby dokonać na jego podstawie domniemań faktycznych. Powódka nie wyjaśniła w przekonujący sposób dlaczego nie przedłożyła zamówień w formie mailowej, skoro takie były, dlaczego nie posiada żadnych innych potwierdzeń odebrania towaru ani innych dokumentów z których wynikałoby przyznanie kogoś ze strony pozwanej zaistnienia podanych przez powódkę wydarzeń odnośnie zawarcie i wykonania umowy, dlaczego nie posiada pisemnego oświadczenia Prezesa Zarządu pozwanej Spółki o istnieniu roszczenia, skoro strona powodowa twierdzi, że wielokrotnie R. P. w rozmowach przyznawał fakt istnienia długu. Oparcie się w tym wypadku tylko na zeznaniach świadków powodowej Spółki – pracowników z których jeden jest jednocześnie współnikiem tej Spółki byłoby, w ocenie Sądu, przekroczeniem zasad obiektywnej oceny dowodów. Strony były profesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego. Powódka musiała mieć więc świadomość konieczności należytego dokumentowania zdarzeń gospodarczych tak w sensie rozrachunkowym jak i prawnym. Zdaniem Sądu powódka miała wiele momentów na uzyskanie materialnego potwierdzenia dokonanych przez siebie czy stronę przeciwną czynności, a jednak ich zaniechała. Sąd wskazał, że w chwili obecnej na podstawie takiego materiału dowodowego trudno jest dokonać ustaleń takich jak twierdzi strona powodowa i dlatego czyniąc ustalenia, które legły u podstaw wydanego w sprawie orzeczenia, uznał, że powódka nie wykazała zaistnienia okoliczności, od których zależało zasądzenie dochodzonego roszczenia. W tym kontekście Sąd podkreślił, że nie wiadomo czy wszystkie faktury dostarczone przez powódkę pozwanej zostały przez osobę upoważnioną przez pozwaną podpisane. Nadto na niektórych z nich nie ma w ogóle podpisu albo widniej podpis nieczytelny. Skoro zatem powódka prawidłowo wykonała swoje zobowiązanie w części i tylko w tej części zostało to wykazane w świetle materiału dowodowego uznanego przez Sąd za przydatny, uaktualnił się obowiązek zapłaty ceny po stronie pozwanej za towar rzeczywiście sprzedany. Sąd uznał, że powódka w części należycie udokumentowała i wykazała poprzez dołączenie do akt sprawy i uwzględniony przez Sąd materiał dowodowy tj. (podpisane przez R. P. faktury VAT oraz zeznania świadków), iż wywiązała się z ciążącego na niej obowiązku wydania towaru i przeniesienia prawa własności na pozwaną. W konsekwencji Sąd uznał, że powództwo jest zasadne w części dotyczącej kwoty 8.317,26 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka (...) Spółka Akcyjna z (...) w P. zaskarżając wyrok w części w zakresie w jakim powództwo zostało oddalone. Powódka zarzuciła:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 95 k.c. i 99 k.c. w zw. z art. 60 k.c. poprzez ich niezastosowanie, co skutkowało nieuzasadnionym przyjęciem przez Sąd, że brak jest uzasadnienia prawnego dla przyjęcia, iż osoby, które odbierały towar i podpisywały faktury objęte dochodzonym roszczeniem, czyniły to w imieniu strony pozwanej i tym samym nie były one umocowane i jednocześnie uprawnione do dokonywania czynności prawnych w ramach zwykłej, bieżącej współpracy handlowej pomiędzy przedsiębiorcami w sytuacji, gdy zastosowanie w/w przepisów i ich prawidłowa wykładnia pozwala na przyjęcie, iż brak jest przeszkód, aby pełnomocnictwo domniemane odnosić do osoby odbierającej dany towar i podpisującej przy tym faktury VAT w ramach współpracy pomiędzy określonymi kontrahentami będącymi podmiotami gospodarczymi,

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Okręgowego z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego to jest naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. polegające na uznaniu przez Sąd zeznań przesłuchanych w sprawie świadków za wiarygodne i znajdujące pokrycie w pozostałym materiale dowodowym zaoferowanym przez strony i jednoczesnym dokonaniu ustaleń faktycznych sprzecznych lub niewynikających z zeznań w/w świadków,

3) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego w celu ustalenia faktów mających znaczenie dla sprawy tj. faktycznego odmówienia mocy dowodowej zeznaniom świadków P. S. i Ł. C. oraz dowodom z wydruków korespondencji mailowej dotyczących składanych przez pozwaną zamówień na urządzenia elektrotechniczne, co skutkowało nieuzasadnionym przyjęciem, iż powódka nie wykazała, że doszło do zawarcia i wykonania przez powódkę umowy kupna - sprzedaży towarów wymienionych w treści faktur załączonych do pozwu, podczas, gdy z zeznań w/w świadków oraz z treści wydruków mailowych jednoznacznie wynika, iż towar objęty załączonymi do pozwu fakturami został przygotowany na zamówienie strony pozwanej i przez nią odebrany,

4) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosków niewłaściwych, a zatem z niego niewynikających, a także niekorespondujących w sposób tworzący logiczną całość ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, nierozważenie go w sposób wszechstronny, a w konsekwencji nieustalenie faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, a ujawniające się:

a) pominięciem faktu, iż strona pozwana składała powódce propozycję rozliczenia swojego zadłużenia wynikającego z załączonych do pozwu faktur VAT i tym samym uznała swój dług w przedmiotowym zakresie, b) pominięciem treści korespondencji mailowej prowadzonej między stronami z której jednoznacznie wynika nie tylko fakt, iż strony prowadziły współpracę handlową, ale także istotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy fakt, iż towar objęty załączonymi do pozwu fakturami został przygotowany na zamówienie strony pozwanej,

c) pominięciem faktu, że strona powodowa uzyskała materialne potwierdzenie dokonanych czynności w zakresie wykonania zawartej umowy kupna - sprzedaży urządzeń elektrotechnicznych w postaci oświadczenia strony pozwanej o uznaniu swojego zobowiązania w przedmiotowym zakresie,

d) w błędnym ustaleniu faktu, iż jeden z przesłuchiwanym świadków jest jednocześnie współnikiem powodowej Spółki, co nie jest zgodne z prawdą obiektywną,

5) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. i jego błędne zastosowanie sprowadzające się do sporządzenia w sposób wadliwy uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia poprzez pominięcie w jego treści istotnych dla sprawy okoliczności, uznanie zeznań świadków P. S. i Ł. C. za wiarygodne i spójne z pozostałymi dowodami przeprowadzonymi w sprawie, a następnie faktyczną odmowę przyznania im waloru wiarygodności, powołanie jako podstawy orzekania okoliczności przytoczonych jedynie przez powódkę i przyjęcie ich jako wiarygodnego materiału dowodowego stanowiącego wartościową podstawę rozważań prawnych.

Powódka wskazując na powyższe zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części tj. co do pkt 2 poprzez uwzględnienie powództwa w tej części i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty

72.893,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach. Ewentualnie powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt II oraz pkt III i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej zwrot kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne. Art. 6 k.c. stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Komentowany przepis odnosi się do materialnoprawnego aspektu zagadnienia ciężaru udowodnienia faktu (ciężaru dowodu). Instytucja ciężaru dowodu w tym znaczeniu (materialnym) służy do kwalifikacji prawnej negatywnego wyniku postępowania dowodowego. Przepis regulujący rozkład ciężaru dowodu określa jaki wpływ na wynik procesu ma nieudowodnienie pewnych faktów; inaczej mówiąc kto poniesie wynikające z przepisów prawa materialnego negatywne konsekwencje ich nieudowodnienia. Funkcją reguły ciężaru dowodu jest umożliwienie (i nakazanie) sądowi merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy w sytuacji, gdy nie udało się ustalić leżących u podstaw sporu faktów. W każdym bowiem wypadku spełnienia przesłanek procesowych sąd cywilny obowiązany jest wydać merytoryczne rozstrzygnięcie, niezależnie od tego, czy postępowanie dowodowe przyniosło jakikolwiek efekt (sąd nie może odmówić rozstrzygnięcia ze względu na niemożliwość ustalenia stanu faktycznego). Komentowany przepis nakazuje rozstrzygnąć sprawę na niekorzyść osoby opierającej swoje powództwo lub obronę na twierdzeniu o istnieniu jakiegoś faktu prawnego, jeżeli fakt ten nie został udowodniony (vide: „Kodeks cywilny Komentarz” Red. prof. dr hab. Edward Gniewek Rok wydania 2008, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 3). Zgodnie z regułą ciężaru dowodu statuowaną przez wyżej cytowane przepisy k.p.c. i k.c. powódka miała obowiązek wykazać, że strony zawarły umowę sprzedaży obejmującą zakup przez pozwaną artykułów elektrotechnicznych oraz, że w ramach wykonania przedmiotowej umowy powódka sprzedała pozwanej artykuły o ilości i wartości wskazanej w żądaniu pozwu, które zostały przez pozwaną odebrane.

Powódka, aby wykazać istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności przedstawiła szereg wymienionych szczegółowo przez Sąd pierwszej instancji faktur VAT, wiadomości e-mail oraz złożyła wnioski o przeprowadzenie dowodu z zeznań swoich pracowników P. S. i L. C.. Należy wskazać, że w sytuacji, kiedy przedsiębiorca w celu odzyskania należności od kontrahenta wykorzystuje proces cywilny faktura VAT jest często jedynym dowodem. Niepodpisana faktura także stanowi dowód w postępowaniu cywilnym. Jeśli bowiem kontrahent przyjął i zaksięgował bez żadnych korekt wystawiony dokument, to zakłada się, iż nie miał zastrzeżeń do przeprowadzonej transakcji. W tym przypadku konieczne byłoby jednak przesłuchanie świadków (strony pozwanej) i dostarczenie do sądu ewidencji księgowej strony pozwanej. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2005r. III CZP 40/05 (OSNC 2006 Nr 5, poz. 84), która znajduje zastosowanie w realiach rozstrzyganej sprawy stwierdzenie wierzytelności pismem w rozumieniu art. 514 k.c. może nastąpić także w wyniku wystawienia przez wierzyciela dokumentu (np. faktury) potwierdzającego wykonanie zobowiązania i akceptowanego przez dłużnika. Stwierdzenie istnienia wierzytelności może nastąpić przez wystawienie faktury VAT zawierającej wszystkie niezbędne dane do jej identyfikacji. Jej znaczenie jako dokumentu rozliczeniowego na gruncie prawa podatkowego (określającego jakie dane konieczne z punktu widzenia jego celów powinna zawierać) nie wyłącza możliwości przypisania jej wystawieniu i doręczeniu skutków wynikających z prawa cywilnego (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 maja 1992r. III CZP 56/92, OSNC 1992, nr 12, poz. 219 odnośnie do uznania doręczenia faktury za wezwanie do spełnienia świadczenia pieniężnego). Przenosząc powyższe na realia rozstrzyganej sprawy stwierdzić należy, że wprawdzie powódka przedstawiła faktury VAT dokumentujące dokonanie

transakcji z pozwaną, jednakże nie przedstawiła dowodów, że faktury VAT na kwotę 70.755,27 zł zostały doręczone pozwanej i przez nią zaakceptowane. Powódka nie zaoferowała Sądowi pierwszej instancji przeprowadzenie dowodu z ewidencji księgowej pozwanej na okoliczność zaksięgowania przedmiotowych faktur przez pozwaną. Pozwana już w uzasadnieniu do sprzeciwu zakwestionowała fakt doręczenia jej tychże faktur (vide: k. 61 akt), a powódka zarówno w pozwie jak i w dalszym toku postępowania nie wykazała doręczenia faktur pozwanej. Nie przedstawiono nawet dowodów nadania tych faktur do pozwanej, nie zaoferowano żadnego dowodu na okoliczność doręczenia pozwanej tychże faktur.

Podkreślić należy, że na 25 faktur załączonych do pozwu 6 zostało podpisanych przez Prezesa Zarządu pozwanej Spółki (...) (vide: faktury - k. 20, 23-24, 32, 34, 37-38, 39 akt), 12 faktur w ogóle nie zostało podpisanych, pod adnotacją na fakturze o treści „potwierdzam odbiór towaru oraz faktury VAT, imię, nazwisko, podpis odbiorcy lub osoby upoważnionej” nie widnieje żaden podpis (vide: faktury - k. 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 31, 35, 36, 41-42, 43 akt), na 7 fakturach pod adnotacją o odbiorze towaru i faktury widnieje nieczytelny podpis (vide: k. 11-12, 13-15, 26-27, 28, 29-30, 33 i 40 akt). Przy czym jak chodzi o fakturę VAT nr (...) (...) na kwotę 470,06 zł jako odbierający towar wskazany jest P. C. Salon (...) (vide: k. 43 akt), jak chodzi o fakturę VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.902,79 zł odnotowano na niej, że towar został odebrany w Ś. W.. (vide: k. 42 akt), z kolei na fakturze VAT nr(...) - (...) na kwotę 491,11 zł jako odbierający towar podano P. K. (vide: k. 40 akt). Powódka w toku całego postępowania w ogóle nie odniosła się do tych adnotacji w szczególności nie zaoferowała Sądowi pierwszej instancji jakiegokolwiek dowodu celem ustalenia czy P. C. i P. K. w datach wskazanych na fakturach byli pracownikami pozwanej Spółki, działali na jej zlecenie, odebrali towar. Nie została także ustalona przyczyna odbioru towaru na kwotę 2.902,79 zł w Ś. W., a nie w magazynie powódki mieszczącym się w P.. P. S. zeznał, że odbiór towaru był w (...) w magazynie (vide: k. 110 akt). Na fakturze VAT nr (...) (...) na kwotę 915,86 zł odnotowano numer (...) (...) (vide: k. 16), również nr (...) został podany na fakturze VAT nr (...) - (...) na kwotę 815,38 zł (vide: k. 25 akt), na dwóch innych fakturach odnotowano nr zamówienia (vide: k. 18 i 19 akt), trzy inne faktury zawierają adnotacje „salon (...)” (vide: k. 17, 21 i 22 akt). Z kolei na fakturze VAT nr (...) - (...) na kwotę 7.815,89 zł odnotowano „zamówienie z dnia 18 marca 2013r. salon (...) w O. W.. (vide: k. 27 akt). Powódka jednakże żadnego z tych zamówień, dowodów WZ, dokumentów powiązanych nie złożyła do akt sprawy. Przy czym w piśmie procesowym z dnia 8 października 2013r. powódka zarzuciła, że pozwana regularnie składała zamówienia posługując się głównie elektronicznym sposobem komunikacji (vide: k. 79 akt). W piśmie tym powódka wyjaśniła, że pozwana składała zamówienia na podstawie ofert złożonych przez powódkę sporządzanych na prośbę bezpośrednio reprezentanta pozwanej bądź jego pracowników, co następnie pozwana potwierdzała (vide: k. 81 akt). Jednakże powódka do akt sprawy nie złożyła żadnego z tych zamówień, swoich ofert i potwierdzeń tych ofert dokonanych przez pozwaną jak chodzi o towar na kwotę 70.755,27 zł objęty fakturami załączonymi do pozwu. Ł. C. zeznał, że R. P. przysyłał zamówienia na e-maila P. S. i na podstawie tych e-maili przygotowywał faktury (vide: k. 11 akt). P. S. zeznał zaś, że powódka wysyłała krótką odpowiedź w formie elektronicznej (vide: k. 110 akt). Jednakże do akt sprawy nie załączono zamówień wysyłanych przez pozwaną na towary na kwotę 70.755,27 zł objęte fakturami załączonymi do pozwu, nie załączono także odpowiedzi powódki wysyłanych do pozwanej drogą elektroniczną, jak chodzi o ten towar. Do akt sprawy powódka złożyła zamówienia pozwanej z lutego i marca 2013r., które nie dotyczą towarów wyszczególnionych w fakturach załączonych do pozwu. Potwierdzają one wyłącznie fakt współpracy między stronami. W konsekwencji przyjąć należy, że niepodpisane, podpisane przez niezidentyfikowaną osobę (osoby) faktury i niezaakceptowane przez pozwaną faktury nie mogą stanowić dowodu na okoliczność sprzedaży pozwanej artykułów elektrotechnicznych na kwotę 70.755,27 zł. Jednocześnie należy wskazać, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwoliło na zidentyfikowanie osoby (osób), która poza R. P. - Prezesem Zarządu pozwanej Spółki podpisywała sporne faktury, gdyż na tą okoliczność powódka nie zgłosiła żadnego dowodu w szczególności z wyjaśnień R. P.. Brak inicjatywy dowodowej powódki w tym zakresie skutkuje uznaniem, że jak chodzi o niepodpisane faktury i faktury na których podpis jest nieczytelny powódka nie wykazała, że towar objęty tymi dokumentami odebrała pozwana, a co za tym idzie, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty należności za niego.

Należy również podkreślić, że powódka załączyła do pozwu kserokopie faktur VAT niepotwierdzonych przez pełnomocnika powódki będącego radcą prawnym za zgodność z oryginałem na podstawie art. 129 § 2 i 3 k.p.c. Stąd

kserokopie tych faktur nie potwierdzone za zgodność z oryginałem nie mogą być uznane za dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Powódka w piśmie procesowym z dnia 8 października 2013r. zarzuciła, że pozwana (nieprawidłowo nazwana powódką) w treści maila z dnia 23 sierpnia 2013r. uznała swoje zobowiązanie (vide: k. 82 akt). Najprawdopodobniej chodzi o e-maila z dnia 23 września 2013r. w którym R. P. oświadczył, że ma do sprzedania przekładniki napięciowe A. oraz zaproponował, że może je sprzedać w ramach zadłużenia (vide: k. 92 akt). Zdaniem Sądu Apelacyjnego w/w wiadomość e-mail i wiadomości e-mail dotyczące tej kwestii (vide: k. 92-96 akt) nie mogą stanowić o wyraźnym czy dorozumianym uznaniu roszczenia przez pozwaną. W korespondencji e-mailowej nie ma bowiem podanej wysokości zadłużenia pozwanej wobec powódki, nie wskazano jakich konkretnie transakcji sprzedaży towarów i w ramach jakiego zadłużenia propozycja pozwanej dotyczy.

Należy jednocześnie wskazać, że dowód z przesłuchania świadków P. S. i Ł. C., których zeznania Sąd pierwszej instancji obdarzył wiarygodnością, pozwala na pokazanie sposobu współpracy pomiędzy stronami. Pozwana zamawiała u powódki drogą telefoniczną albo mailową zakup konkretnego towaru na okoliczność czego powódka wystawiała potem fakturę VAT. Sąd Apelacyjny nie dał wiary zeznaniom P. S. i Ł. C., że towar objęty fakturami znajdującymi się na k. 11-19, 21-22, 25-31, 33, 35-36, 40-43 akt został przygotowany na zamówienie pozwanej i odebrany przez pozwaną. W tym zakresie zeznania te nie znalazły potwierdzenia w materiale zgromadzonym w aktach sprawy. Sąd nie dał także wiary zeznaniu P. S., że towar był odbierany wyłącznie u powódki w magazynie, gdyż jak chodzi o towar objęty fakturą VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.902,79 zł na tym dokumencie rozliczeniowym odnotowano, że towar został odebrany w Ś. W.. (vide: k. 42 akt). Również zeznania tego świadka co do uznania zadłużenia przez R. P. nie znajdują potwierdzenia w korespondencji e-mailowej w której to uznanie miało zostać dokonane. Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo ustalił, że jeden z tych świadków jest wspólnikiem powodowej Spółki, ale to błędne ustalenie nie miało wpływu na treść rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie.

Należy podkreślić, że powódka jest podmiotem gospodarczym działającym profesjonalnie na rynku i należy stosować do niej zaostrzone wymogi jeśli chodzi o staranność przy wykonywaniu umowy. Niezachowanie przez powódkę procedur pozwalających na udowodnienie zawarcia przedmiotowych transakcji skutkuje przyjęciem, że obciążają ją ujemne konsekwencje niewywiązania się ze spoczywającego na niej, na podstawie art. 6 k.c. i art. 232 k.c., ciężaru dowodu w zakresie wykazania okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia przez Sąd pierwszej instancji zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. wskazać należy, że do skutecznego postawienia tego zarzutu skarżący obowiązany jest wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w świetle zebranego materiału dowodowego brak było podstaw do dania wiary zeznaniom P. S. i Ł. C. w części dotyczącej zamówienia przez pozwaną i odebrania towaru, za który powódka domaga się należności w niniejszej sprawie. Zeznania P. S., że towar był odbierany wyłącznie u powódki w magazynie pozostają w sprzeczności z adnotacją znajdującą się na fakturze VAT nr (...) - (...) na kwotę 2.902,79 zł na którym to dokumencie rozliczeniowym odnotowano, że towar został odebrany w Ś. W.. (vide: k. 42 akt). Również zeznania tego świadka co do uznania zadłużenia przez R. P. nie znajdują potwierdzenia w korespondencji e-mailowej w której to uznanie miało zostać dokonane. W tym zakresie ocena zeznań tych świadków dokonana przez Sąd pierwszej instancji była dowolna, a ich zeznania w tej części nie znajdują potwierdzenia w materiale zgromadzonym w aktach sprawy.

Bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Wskazać należy, że sporządzenie uzasadnienia w sposób nie w pełni odpowiadający stawianym mu wymaganiom może stanowić usprawiedliwioną podstawę wyjątkowo jedynie wtedy, gdy przedstawione w nim motywy nie pozwalają na przeprowadzenie kontroli zaskarżonego orzeczenia. Tylko bowiem w takim przypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy. Podniesiony przez skarżącą zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. i przytoczona na jego poparcie argumentacja nie pozwalają uznać, aby uzasadnienie zaskarżonego wyroku dotknięte było wskazanymi wyżej wadami. Wskazane w

uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przesłanki, którymi - wydając rozstrzygnięcie - kierował się Sąd Okręgowy są wystarczające do przeprowadzenia kontroli instancyjnej.

Nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa materialnego, to jest art. 95 k.c. i art. 99 k.c. w zw. z art. 60 k.c. Powódka nie wykazała okoliczności sprzedaży pozwanej artykułów elektrotechnicznych wystawionymi przez siebie fakturami VAT z wyłączeniem tych podpisanych przez R. P.. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwoliło na zidentyfikowanie osoby lub osób, które - jak chodzi o 7 faktur - podpisały je. Powódka nie podała imion i nazwisk osób (osoby), które na tych 7 fakturach złożyły nieczytelny podpis, nie przedstawiła pełnomocnictwa udzielonego przez Zarząd pozwanej osobie (osobom) do odbioru towarów objętych tymi fakturami. W konsekwencji Sąd Apelacyjny akceptuje uznanie Sądu pierwszej instancji, że powódka w tym zakresie nie wykazała, iż towar ten odebrali pracownicy lub pracownik pozwanej.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jako znajdujące uzasadnienie w materiale zgromadzonym w aktach sprawy, Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne z wyłączeniem tego, że jeden ze świadków - pracowników powódki jest jednocześnie współnikiem powodowej Spółki. Wnioski płynące z tych ustaleń Sąd Apelacyjny akceptuje. Biorąc powyższe pod rozwagę apelację powódki, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalono.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 i § 12 ust. pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U.2013. 490) obciążając nimi powódkę.

/-/SSA M. Głowacka /-/ SSA K. Józefowicz /-/ SSA E. Staniszevska